

Mezi Východem a Západem: druhý den školy církevních dějin

10.9.2026 - Petra Jungwirthová | Ústav pro studium totalitních režimů ČR

(10. 9. 2026) - Druhý den Letní školy církevních a náboženských dějin propojil historii, teologii, práci s historickými prameny i architekturu. Letošní ročník je výjimečný také tím, že se na něm poprvé pod jednou střechou setkávají představitelé a odborníci katolické, evangelické a husitské tradice. Právě společné setkávání různých církevních a odborných perspektiv umožňuje nahlížet na náboženské dějiny v širších souvislostech a otevírat témata, která přesahují hranice jednotlivých tradic.

Den začal exkurzí do chrámu svatých Kosmy a Damiána, kterou vedl Tomáš Mrňávek. Účastníci tak měli možnost poznat konkrétní sakrální prostor a současně sledovat, jak se náboženské dějiny promítají do architektury, podoby místa a jeho historického kontextu. Na exkurzi navázala dopolední přednáška Kateřiny Kočandrlé Bauer z Evangelické teologické fakulty Univerzity Karlovy, která se věnovala aktuálním tématům teologických kontaktů mezi křesťanským Východem a Západem. Pozornost se soustředila nejen na historický vývoj těchto vztahů, ale také na jejich širší význam a současné souvislosti.

Právě propojení různých křesťanských tradic považuje za jednu z důležitých hodnot Letní školy také **Ladislav Kudrna**, ředitel **Ústav pro studium totalitních režimů**: *„Letošní Letní škola je pro nás mimořádná tím, že se na jednom místě poprvé podařilo propojit katolickou, evangelickou a husitskou tradici. Každá z nich má svou vlastní historickou zkušenost, vlastní příběh a také svůj způsob, jakým nahlíží na společnost, kulturu a dějiny. Považuji proto za velmi důležité, aby tyto tradice nestály pouze vedle sebe, ale aby spolu také skutečně hovořily a hledaly společná témata i rozdíly, kterým je potřeba porozumět,“* prohlásil ředitel ÚSTR. Druhý den Letní školy toto propojení ukázal velmi konkrétně. Od vztahů mezi křesťanským Východem a Západem jsme se dostali k řeckým církevním otcům, k počátkům křesťanství u východních Slovanů a následně také k formování české pravoslavné identity. Účastníci přitom nezůstali jen u obecného výkladu. Navštívili konkrétní sakrální prostor, pracovali s historickými texty a sledovali, jak se náboženské a společenské dějiny promítaly také do architektury a utváření identity.

„Letošní Letní škola je pro nás mimořádná tím, že se na jednom místě poprvé podařilo propojit katolickou, evangelickou a husitskou tradici.“

Po přestávce se účastníci věnovali řeckým církevním otcům. Práci s historickými texty vedla Lenka Karfíková z Filozofické fakulty UK a Evangelické teologické fakulty UK. Prakticky zaměřená část programu nabídla účastníkům možnost nahlédnout přímo do dobových pramenů a zamyslet se nad jejich významem, interpretací a tím, co nám mohou říci o světě, v němž vznikaly. Odpolední program pokračoval přednáškou Jana B. Lásky z Husitské teologické fakulty UK, který se zaměřil na počátky křesťanství u východních Slovanů. Výklad přiblížil procesy, které ovlivnily podobu křesťanství ve východní Evropě a které se následně promítaly také do kulturního a společenského vývoje tohoto regionu.

Závěrečná část dne patřila **Martinu Jindrovi** z **Ústavu pro studium totalitních režimů** a tématu formování české pravoslavné identity a její reflexe v architektuře. Přednáška propojila náboženské a

politické dějiny s dějinami architektury a ukázala, jakým způsobem se otázky identity a víry odrážely v podobě sakrálních staveb. Druhý den *Letní školy církevních a náboženských dějin* tak nabídl pohled na náboženské dějiny z několika vzájemně propojených perspektiv. Účastníci se během jediného dne pohybovali od konkrétního pražského chrámu přes vztahy mezi křesťanským Východem a Západem a texty řeckých církevních otců až k počátkům křesťanství u východních Slovanů a otázkám formování pravoslavné identity v českém prostředí.

AUTOR: **PETRA JUNGWIRTHOVÁ**

FOTO: **ÚSTR / Jan Jonáš Rousek**

<https://www.ustrcr.cz/mezi-vychodem-a-zapadem-druhy-den-letni-skoly>